

POLTAVA UNIVERSITY OF
ECONOMICS AND TRADE

ЗБІРНИК НАУКОВИХ СТАТЕЙ МАГІСТРІВ

Полтава
2022

УДК 339.1+640+664+37+657+005+004+80(062.552)

3-41

Друкується відповідно до Наказу по університету № 173-Н від 05 вересня 2022 р.

Редакційна колегія:

Головний редактор – **О. О. Нестуля**, д. і. н., професор, ректор Вищого навчального закладу Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі» (ПУЕТ).

Заступник головного редактора – **Н. С. Педченко**, д. е. н., професор, перший проректор ПУЕТ.

Відповідальний секретар – **Н. І. Манжура**, завідувач науково-організаційного відділу ПУЕТ.

Відповідальні редактори:

О. В. Гасій, к. е. н., доцент, директор Навчально-наукового центру забезпечення якості вищої освіти ПУЕТ;

С. В. Гаркуша, д. т. н., професор, в. о. директора Навчально-наукового інституту міжнародної освіти ПУЕТ;

А. С. Ткаченко, к. т. н., доцент, директор Навчально-наукового інституту денної освіти ПУЕТ;

В. Л. Шимановська, директор Навчально-наукового інституту заочно-дистанційного навчання ПУЕТ;

Л. М. Діденко, в. о. директора Центру інформаційного забезпечення освітнього процесу ПУЕТ.

Члени редакційної колегії:

А. В. Артеменко, к. е. н., доцент, завідувач кафедри міжнародної економіки та міжнародних економічних відносин ПУЕТ;

Н. М. Бобух, д. філол. н., професор, завідувач кафедри української, іноземних мов та перекладу ПУЕТ;

В. Л. Іщенко, к. філол. н., доцент завідувач кафедри ділової іноземної мови ПУЕТ;

Т. В. Капліна, д. т. н., професор, завідувач кафедри готельно-ресторанної та курортної справи ПУЕТ;

Т. А. Костишина, д. е. н., професор, завідувач кафедри управління персоналом, економіки праці та економічної теорії ПУЕТ;

Ю. С. Матвієнко, к. п. н., проректор з науково-педагогічної роботи ПУЕТ;

А. І. Мілька, к. е. н., доцент, завідувач кафедри бухгалтерського обліку і аудиту ПУЕТ;

О. В. Ольховська, к. ф.-м. н., завідувач кафедри комп'ютерних наук та інформаційних технологій ПУЕТ;

І. М. Петренко, д. і. н., професор, завідувач кафедри педагогіки та суспільних наук ПУЕТ;

О. В. Яріш, к. е. н., доцент, завідувач кафедри фінансів та банківської справи ПУЕТ.

Збірник наукових статей магістрів. – Полтава : ПУЕТ, 3-41 2022. – 268 с.

ISBN 978-966-184-435-2

У збірнику представлено результати наукових досліджень магістрів спеціальностей: Готельно-ресторанна справа; Економіка; Комп'ютерні науки; Міжнародні економічні відносини; Облік і оподаткування; Освітні педагогічні науки; Філологія; Фінанси, банківська справа та страхування.

УДК 339.1+640+664+37+657+005+004+80(062.552)

Матеріали друкуються в авторській редакції мовами оригіналів.

За виклад, зміст і достовірність матеріалів відповідальні автори.

Розповсюдження та тиражування без офіційного дозволу ПУЕТ заборонено.

© Вищий навчальний заклад Укоопспілки
«Полтавський університет економіки і торгівлі», 2022

ISBN 978-966-184-435-2

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ ФІЛОЛОГІЯ

Освітня програма «Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська»

Алан Д. М., Іщенко В. Л.

Особливості перекладу англomовного художнього
тексту українською мовою (на матеріалі твору
Джона Грішема «Острів Каміно») 213

Добринь А. О., Іщенко В. Л.

Особливості перекладу кольорів на українську мову 217

Калінічева А. В., Іщенко В. Л.

Вплив перекладу на відображення
історії та характери персонажів на
матеріалі роману Лі Бардуга «Шістка Воронів»..... 221

Левашко Є. О., Іщенко В. Л.

Особливості американського гумору та специфіка його
перекладу (на прикладі комедійного серіалу
«Дві дівчини без копійчини»)..... 225

Лук'янова В. В., Сухачова Н. С.

Переклад української поезії англійською мовою:
від класиків до сучасності 230

Нос Ю. О., Опанасенко В. В.

Труднощі перекладу поетичних творів 237

Трибрат Б. В., Опанасенко В. В.

Особливості перекладу юридичної термінології
(на прикладі телесеріалу «Форс-мажори») 241

Шпигун А. О., Стеценко В. В.

Проблеми перекладу мультиплікаційних фільмів..... 243

6. Линтвар О. М. До проблеми художнього перекладу. Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія : Філологічна – № 30, 2012.
7. Ревуцька С., Жужгіна-Аллахвердян Т., Введенська В., Остапенко С., Удовіченко Г. Особливості художнього перекладу: граматичний аспект : монографія / ДонНУЕТ. – Кривий Ріг : Вид. Р. А. Козлов, 2018. – 116 с.

УДК 81'37:[811:111]

ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ КОЛЬОРІВ НА УКРАЇНСЬКУ МОВУ

Добринь А. О., *магістр спеціальності Філологія освітня програма «Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська»*

Іщенко В. Л., *к. філол. н., доцент, завідувач кафедри ділової іноземної мови*

Анотація. У статті на прикладі кольорової палітри Pantone розглянуто підхід до найменувань кольорів. Інститут кольору Pantone щорічно доповнює уніфікований каталог новими фарбами, з їх появою виникає потреба в створенні відповідної назви задля її ідентифікації. Перекладаючи той, чи інший колір варто звертати увагу на ряд факторів, які безпосередньо впливають на найменування кольору. Розмежування кольорів за назвою, та визначення їх походження, значення, використання дають змогу перекладачеві передати точність кольору.

Ключові слова: колір, відтінок, фарба, Система відповідності кольорів Pantone, назва, переклад.

Summary. The article discusses the approach to color names using the Pantone color palette as an example. The Pantone Color Institute annually supplements the unified catalog with new colors, their appearance arises a need to create an appropriate name for its identification. In the process of translating one or another color, it is worth paying attention to a number of factors that directly affect the name of the color. Distinguishing colors by name, and determining their origin, meaning, and use allows the translator to convey color accuracy.

Keywords: color, shade, paint, Pantone Matching System, name, translation.

Постановка проблеми. З появою нових кольорів та відтінків виникає проблема в правильному їх трактуванні та сприйнятті. У процесі пошуку відповідного еквіваленту при перекладі на іншу мову часто виникають розбіжності. Дослівний переклад не завжди працює, тому потрібно звертатися до семантичного аналізу слова.

Аналіз основних досліджень і публікацій. В ході дослідження запропонованої нами теми було використано інформацію з офіційного сайту Pantone, а також матеріал з досліджень Бахліної Н. Б., Елізабет Дж. Міллер та Барбари Е. Кан.

Формулювання мети. Мета нашого дослідження полягає у аналізі основних особливостей перекладу кольорів, вивченні факторів, які впливають на формування назви кольору.

Виклад основного матеріалу дослідження. Напевно, майже не можливо уявити наше життя в чорно-білих фарбах, навіть якщо нас попросять закрити очі і просто будуть називати нам ті чи інші речі, ми інтуїтивно зможемо назвати їх колір. Цікаво, що предмет має не тільки свою назву, а й притаманний йому колір, відтінок. Для когось існує всього сім базових кольорів: червоний, блакитний, зелений, оранжевий, фіолетовий та синій, а для когось палітра складається з таких кольорів, як: охра, фуксія, лайм, яхонт, хакі.

Поява різноманітних відтінків пов'язана з стрімким розвитком типографії, однією з найголовніших задач того часу була оптимізація процесу виробництва кольорових фарб. Замовлення клієнтів у типографії значно відрізнялися одне від одного, хтось хотів отримати «колір дощового дня», хтось «шафрановий колір», а хтось «лимонно-кремовий». Так, в 1963 році в Америці з'являється система підбору кольору, що отримала назву Pantone Matching System [1]. Дана система швидко стала популярною, нею почали користуватись при виготовленні реклами, в текстильній промисловості, в архітектурі, тощо.

На даний момент каталог Pantone містить більше двох тисяч кольорів та їхніх відтінків, кожний з яких має певний код, фор-

мулу змішування та назву [4]. Щорічно компанія Pantone визначає топовий колір року та додає ще декілька нових до загальної палітри. Цьогорічним маст-хевом в модній індустрії, в дизайні інтер'єрів є лавандовий відтінок *very pery*.

Погодьтеся, що придумати назви всім цим кольорам задача не з простих. Якщо назвати колір темно-синім, а наступний темнішим за темно-синій, створиться неймовірна плутанина. Саме тому американська компанія креативно підходить до створення назв кольорів, відтінків для їх легкого розпізнавання.

При перекладі палітри кольорів необхідно встановити лінгвістичну відповідність між мовою оригіналу і мовою перекладу, яка не завжди залежить лише від мовної форми, а й від багатьох різних факторів. Так, у своїх дослідженнях лінгвіст Бахіліна Н. Б. стверджує, що при перекладі варто звертати увагу на 3 найголовніші аспекти: походження кольору, його значення, та його використання [2, с. 8].

Сучасні назви кольорів, відтінків за формою утворення можна розділи на певні групи. Назви у різнобарвній палітрі Pantone створені на основі декількох тематичних груп: назви рослинного походження, географічні назви, назви мінералів, дорогоцінного каміння, природних та погодних умов, назв страв і напоїв, фруктів та овочів.

Викладачі Бостонського університету Елізабет Дж. Міллер та Барбара Е. Кан. у своєму дослідженні виділяють 4 принципи на яких базуються назви [3, с. 86]. Перший принцип – загальний, включає в себе загальноновживані поєднання кольорів, до нього належать такі кольори: *dark purple* – темно фіолетовий, *bright yellow* – світло-жовтий, *deep red* – насичено червоний. Другий принцип детальніше описує колір та має назву загально-описовий: *lemon yellow* – лимонно-жовтий, *linden green* – липовий зелений, *poppy red* – червоний мак, *blue sky* – небесний. Третій базується на незвичайних поєднаннях слів, *rainslicker yellow* – яскраво-жовтий, *kermit green* – жаб'ячий зелений, зазвичай, такі незвичайні словосполучення працюють за для привернення уваги. Четвертий характеризується неоднозначністю: *friendly green* – колір зеленої трави, *partly yellow* – відтінковий жовтий, *showy pink* – насичено-рожевий.

При перекладі варто звертати увагу не тільки на саму назву відтінку, а й на запропонований фахівцями в сфері кольорів опис, наприклад відтінок *cream gold*, в українській мові означає *гірчичний*, в мові оригіналу даний колір описується як *колір гірчичної плями*, залишеної від хот-догу; *gingerline* – означає помаранчево-червоний колір, в описі йдеться мова, про стиглі плоди кумквати; *fall* – глибокий іржаво-червоний відтінок, назва походить від окрасу дерев'яних будиночків в маленькому Шведському місті Фалун; *labrador* – насичений голубий відтінок, який можна побачити в природі, а саме це колір мінералу лабрадориту; *pervenche* – багряно-блакитний колір, походить від французького слова та означає квітка барвінку.

Трапляються й інші цікаві варіанти, які дослівно перекласти на українську мову просто неможливо. Саме завдяки фото зразкам перекладач зміг підібрати потрібний еквівалент для чіткого відтворення кольору. Ось, декілька таких прикладів: *aqua sky* – лазурний блакитний, *chic* – ранкова роза, *dandelion* – життєрадісний жовтий, *spellbound* – перловий, *honeysuckle* – рожева жимолость.

Кольори перекладені за допомогою дослівного перекладу: *honey nut* – горіх з медом, *ballet slipper* – балетна туфелька, *batterrum* – масляний ром, *seclusion blue* – блакитне усамітнення, *navy peony* – морська півонія, *autumn maple* – осінній клен.

Іноді при перекладі кольорів важливо звертати уваги на етимологію слова. Наприклад для таких слів, як *autumn*, *university*, *Monaco blue*, *cayenne*, *acai* потрібно створити більш складний трансформаційний ланцюжок: кольори осені, урочистий червоний, благородна бірюза, кораловий колір з пастельним відтінком, темно фіолетовий з димчастим відтінком.

Висновки. Сучасна палітра кольорів містить величезну кількість відтінків. Не дивлячись на те, що на перший погляд кольори виглядають ідентично, кожний з них має свою назву. Можна сказати, що кольорозапозичення англійською і українською мовами дозволяє розширити наші знання про специфіку їх перекладу, виявити особливості лінгвістичного характеру. В ході дослідження було виділено декілька аспектів, спираючись

на які дизайнери придумують назви кольорам. Саме процес перекладу кольорів з англійської мови на українську є складним, оскільки містить урахування багатьох факторів. Переклад можливо здійснити за допомогою різних перекладацьких прийомів, які виокреслюють конкретний образ, надають додаткову інформацію і виражають певні емоційні відтінки.

Список використаних джерел

1. Pantone [Електронний ресурс]. URL: <https://www.pantone.com/pages/pantone.aspx?pg=19306> (дата звернення: 25.10.2022).
2. Бахилина Н. Б. История цветообозначений в русском языке / Н. Б. Бахилина. – Москва, 1975. – 289 с.
3. Miller E. G., Kahn B. E. Shades of Meaning: The Effect of Color and Flavor Names on Consumer Choice // Journal of Consumer Research. 2005. Vol. 32 (1). P. 86–92.
4. Pantone Colours [Електронний ресурс]. URL: <https://www.pantone-colours.com/> (дата звернення: 30.10.2022).

УДК 81'37:[811:111:33]

ВПЛИВ ПЕРЕКЛАДУ НА ВІДОБРАЖЕННЯ ІСТОРІЇ ТА ХАРАКТЕРИ ПЕРСОНАЖІВ НА МАТЕРІАЛІ РОМАНУ ЛІ БАРДУГО «ШІСТКА ВОРОНІВ»

Калінічева А. В., магістр спеціальності Філологія освіти
програма «Германські мови та літератури (переклад включно),
перша – англійська»

Іщенко В. Л., к. філол. н., доцент, завідувач кафедри ділової
іноземної мови

Анотація. Стаття присвячена виявленню та аналізу впливу перекладу на зміст художнього твору та характери персонажів. У статті визначено специфічні риси художнього тексту на матеріалі роману Лі Бардуга «Шістка Воронів». Наведено основні характеристики художнього перекладу і головні завдання перекладача. Проведено порівняльний аналіз тексту оригіналу (англійською мовою) з перекладом (на українську мову). Вироблено стратегії підвищення еквівалентності перекладу художнього тексту.